

OP ZATERDAG OF ZONDAG? HJM Sales, 08-12-2017

Geliefde broeders en zusters, behoren christenen hun wekelijkse samenkomst op de 'Dag des Heren' op zaterdag of op zondag te houden? *'That's the question'* in deze korte inleiding. De reden om hier eens op in te gaan?

In deze tijd is er een aan kracht winnende beweging welke de gemeente (en daarmee dus de christen) opwekt om terug te keren naar haar Joodse wortels. Daar zitten goede kanten aan met soms ook krachtige argumenten. Dat is tot voordeel van de gemeente. Maar het mag niet doorschieten, in die zin bijvoorbeeld dat soms nogal dwingend wordt beargumenteerd, dat de christen absoluut de (Joodse) sabbat op de zaterdagen moet gaan vieren. Graag wil ik er kort iets over zeggen.

Maar eerst een opmerking vooraf! Laat het toch zo zijn, dat zij die menen te weten hoe het zit, bescheiden zijn in het etaleren van hun kennis. Ik inbegrepen! Opdat zij geen aanstoot worden voor degenen die wat minder kennis hebben van bijbelse zaken of zwak zijn! De apostel Paulus, een man van God, roept ons daartoe op in 1 Cor. 8:7a,9 – *"Doch in allen is de kennis niet; Maar ziet toe, dat deze uw macht niet enigerwijze een aanstoot worde dengenen, die zwak zijn."*

Op de vraag of christenen hun wekelijkse samenkomst op de zondag *moéten* (met nadruk op 'moeten') houden dan wel op de zaterdag, om dan in het bijzonder de sabbat te vieren, heeft Paulus ook reeds een antwoord gegeven. Col. 2:16-17 – *"Dat u dan niemand oordele in spijs of in drank, of in het stuk des feestdags, of der nieuwe maan, of der sabbatten; Welke zijn een schaduw der toekomstige dingen, maar het lichaam is van Christus."* En hij zei in Rom. 14:5 – *"De een acht wel den enen dag boven den anderen dag; maar de ander acht al de dagen gelijk. Een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd."*

Uit deze schriftgedeelten volgt, dat de christen de geestelijke vrijheid heeft gekregen om zelf te kiezen welke dag hij apart zet en wil vieren als Dag des Heren. In Gal. 5:1 roept Paulus op om in de vrijheid van Jezus Christus te gaan staan: *"Staat dan in de vrijheid, met welke ons Christus vrijgemaakt heeft en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen."* Lees in gelijke zin Rom. 8:21 en 2 Cor. 3:17. Jezus heeft voor ons de Wet (de tien geboden, waarvan één tot het onderhouden van de sabbat – Ex. 20:8) vervuld.

Gal. 3:13-15 – *"Christus heeft ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt. Opdat de zegening van Abraham tot de heidenen komen zou in Christus Jezus, en opdat wij de belofte des Geestes verkrijgen zouden door het geloof."*

In Hand. 2:42 en 46 kunnen we lezen hoe wérkelijk vrij de vroege, eerste gemeente, voornamelijk bestaande uit bekeerde, gelovige Joden omging met kerkgang: *"En zij waren volhardende in de leer der apostelen, en in de gemeenschap, en in de breking des broods, en in de gebeden..... En dagelijks eendrachtelijk in den tempel volhardende, en van huis tot huis brood brekende, aten zij te zamen met verheuging en eenvoudigheid des harten;"* Dágelijks gingen zij naar de tempel (de kerk) en van huis tot huis (dus heel regelmatig en waarschijnlijk eveneens dagelijks) vierden zij het Heilig Avondmaal om de Kruisdood en de Opstanding van Jezus te gedenken.

De eerste gemeente had dus een vrije kerkgang. Maar hoe zit het nu met hun viering van de Dag des Heren? Gebeurde dit op zaterdag of op zondag? Er zijn bijbelteksten waaruit we kunnen afleiden dat dit op de zondag was. Hand. 20:7 – *"En op den eersten dag der week, als de discipelen bijeengekomen waren om brood te breken, handelde Paulus met hen, zullende des anderen daags verreizen; en hij strekte zijne rede uit tot den middernacht."* 1 Cor. 16:1-2 – *"Aangaande nu de verzameling, die voor de heiligen geschiedt, gelijk als ik*

aan de Gemeenten in Galatië verordend heb, doet ook gij alzo. Op elken eersten dag der week, legge een iegelijk van u iets bij zichzelfen weg, vergaderende een schat, naar dat hij welvaren verkregen heeft; opdat de verzamelingen alsdan niet eerst geschieden, wanneer ik gekomen zal zijn.”

De Heilige Geest benadrukt hier dat de discipelen op de eerste dag van de week, welke de zondag is, bijeenkwamen om brood te breken, d.w.z. het Heilig Avondmaal te vieren. Ter gelegenheid van die viering hield Paulus een lange preek. En de Heilige Geest benadrukt tevens, dat de inzameling voor de arme mensen in Galatië eveneens op de eerste dag van de week geschiedde. De gelovigen kwamen namelijk op die dag toch tesamen.

Maar waarom kwamen de discipelen op de eerste dag van de week samen? Dat was omdat de Here Jezus op de eerste dag van de week was opgestaan uit de dood en het graf en omdat op die dag ook de discipelen voor het eerst na Jezus' dood samen waren vergaderd. Luk. 24:1-6a – *“En op den eersten dag der week, zeer vroeg in den morgenstond, gingen zij naar het graf, dragende de specerijen, die zij bereid hadden, en sommigen met haar. En zij vonden den steen afgewenteld van het graf. En ingegaan zijnde, vonden zij het lichaam van den Heere Jezus niet. En het geschiedde, als zij daarover twijfelmoedig waren, zie, twee mannen stonden bij haar in blinkende klederen. En als zij zeer bevreesd werden, en het aangezicht naar de aarde neigden, zeiden zij tot haar: Wat zoekt gij den Levende bij de doden? Hij is hier niet, maar Hij is opgestaan.....”*

Jezus verrees op de eerste dag van de week. Vol verbazing, onbegrip, angst voor de Joden en zelfs ook ongeloof verzamelden de discipelen zich daarom in de avond ergens in een huis of in een zaal op die eerste dag der week. Met gesloten deuren! En wat gebeurde er? Jezus verscheen in hun midden. Joh. 20:19 – *“Als het dan avond was, op denzelven eersten dag der week, en als de deuren gesloten waren, waar de discipelen vergaderd waren om de vreze der Joden, kwam Jezus en stond in het midden, en zeide tot hen: Vrede zij ulieden!*

Na de Opstanding van Jezus gingen de discipelen, Joden die altijd waren opgevoed in de Wet en het sabbatsgebod maar nu gelovend in de redding door Jezus, op de eerste dag van de week hun samenkomst inclusief het gebruiken van het Heilig Avondmaal houden. De teksten las u zojuist in Hand. 20:7 en 1 Cor. 16:1-2.

Maar wat zegt de bijbel ons over de instelling van de sabbat?

God stelde op de zevende dag de sabbat in na zes dagen van schepping. Lees Gen. 2:2-3 – *“Als nu God op den zevenden dag volbracht had Zijn werk, dat Hij gemaakt had, heeft Hij gerust op den zevenden dag van al Zijn werk, dat Hij gemaakt had. En God heeft den zevenden dag gezegend, en dien geheiligd; omdat Hij op denzelven gerust heeft van al Zijn werk, hetwelk God geschapen had, om te volmaken.”* Gods stelde de sabbatsrust niet in omdat Hij moe zou zijn, want God wordt nooit moe (Jes. 40:28), maar omdat Zijn scheppingswerk gereed was en volbracht. Hij was klaar! Vervolgens leert de bijbel, dat toen God aan Israël de Wet gaf en met hen het Wetsverbond sloot, Hij ook bepaalde dat de sabbat gehouden moest worden. Met andere woorden, rust nemen op de zevende dag! Het sabbatsgebod is één van de tien geboden (Ex. 20:8-11).

We concluderen dus, dat de sabbat te maken heeft met het gereed zijn van Gods schepping. Dit zegt God dan ook Zelf duidelijk in Ex. 20:11. Hij rustte op de zevende dag en Hij wilde dat ook Zijn schepping (de mensen, dieren en zelfs het land en het gewas) zou gaan genieten van rust op de zevende dag na zes dagen van arbeid.

Joden vierden (vieren) de sabbat dus als de oorspronkelijke rust van de schepping. Zij rusten één dag na zes dagen arbeid (scheppen). Want God rustte na zes dagen arbeid (scheppen).

Christenen echter vieren niet de rust van de schepping, maar de rust van de Verlossing. Want vlak vóórdat Jezus op het kruis stierf, zei Hij: *“Het is volbracht”* (Joh. 19:30). Alles wat

Jezus moest volbrengen om de mens te verlossen van de eeuwige verdoemenis had Hij gedaan! Daarna boog Hij Zijn hoofd en stierf. Maar na drie dagen stond Hij op uit de dood en het graf. Want ook in het dodenrijk had Jezus satan definitief verslagen en hem de sleutels van dood en hel ontnomen. Jezus' scheppingswerk van de nieuwe mens was nu af.
 2 Cor. 5:17 – *“Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, ziet, het is alles nieuw geworden.”*

Glorieus stond Jezus op! Op de éérste dag van de week! De in Hem gelovende mens, nieuw en wedergeboren, was nu waarlijk vrij. Het was op die eerste dag van de week dat de Joodse discipelen onmiddellijk samenkwamen en toen verscheen Jezus in hun midden. Als een bezegeling en bekrachtiging. En Hij zei: *“Vrede (rust) zij ulieden”*. Voortaan zouden Zijn discipelen mogen gaan genieten van de geestelijke rust en vrede die Hij had beloofd.

In dit alles kunnen we dus ook het geestelijke schaduwbeeld zien (Col. 2:16-17).

God rustte na zes dagen arbeid en rustte op de zevende dag van de sabbat (Gen. 2:2-3). En Hij bepaalde dat de mens ook die rust moest genieten (Ex. 20:8-11). Na de arbeid een dag rust. Eerst werken, dan rusten, zo wilde God het! Dit gold ook Jezus. Jezus boog Zijn hoofd op het kruis toen Zijn verlossingswerk van de mens (lees scheppingswerk van de nieuwe mens) was voltooid. Hij rustte nu, want Hij was klaar met Zijn werk.

Maar de nieuwe mens mag nu gaan rusten in Jezus. Omdat Hij voor ons heeft gearbeid. Ook dit principe zien we terug in Gen. 2. Want schiep God de mens niet op de zesde dag? Terwijl Hij bepaalde dat rust moest worden genomen op de zevende dag? Voor de mens, geschapen op de zesde dag, was de zevende dag derhalve de eerste dag van zijn leven. Voor de mens gold dus eigenlijk oorspronkelijk niet éérst werken en dán pas rusten! De mens begint z'n leven met éérst rusten. Echter de mens viel tragisch in zonde! Voor hem luidt Gods raadsplan echter in de kern, dat hij na zijn schepping tot een nieuwe, wedergeboren mens onmiddellijk moet gaan rusten in Jezus Christus, Die álles heeft volbracht.

Het vieren van de wekelijkse samenkomst op de eerste dag van de week voldoet dus met verve aan Gods scheppingsplan van de nieuwe mens. We doen er goed aan dit te blijven doen. En wie op de zaterdag graag de sabbat wil vieren (al dan niet samen met Joodse mensen), die is daarin volkomen vrij. Beslist zullen zij grote zegeningen ontvangen.

Geliefde broeders en zusters, het raakt niet de vraag 'of de zaterdag of de zondag', maar ik wil tot besluit nogmaals ingaan op Col. 2:16-17 – *“Dat u dan niemand oordele in spijs of in drank, of in het stuk des feestdags, of der nieuwe maan, of der sabbatten; Welke zijn een schaduw der toekomstige dingen, maar het lichaam is van Christus.”* De Amplified Bible, die zoals u weet probeert om in dit geval de Griekse grondtekst te omschrijven, luidt: *“Therefore let no one sit in judgment on you in matters of food and drink, or with regard to a feast day or a new moon or a sabbath. Such [things] are only the shadow of things that are to come, and they have only a symbolic value. **But the reality – the substance, the solid fact of what is foreshadowed, the body of it – belongs to Christ.**”* De tekst brengt ons tot de conclusie, dat de wáre sabbat geen dag is maar de Persoon Jezus Christus. Hij is onze Sabbat. In Hem mogen wij rusten. Dit betekent geen inactiviteit, maar activiteit geleid door de Heilige Geest. Jezus werkte ook op sabbat om zielen te genezen en te redden. Jezus werkt en wij rusten.

Moge onze wonderlijke Heiland u en mij deze week overvloedig zegenen. Amen.